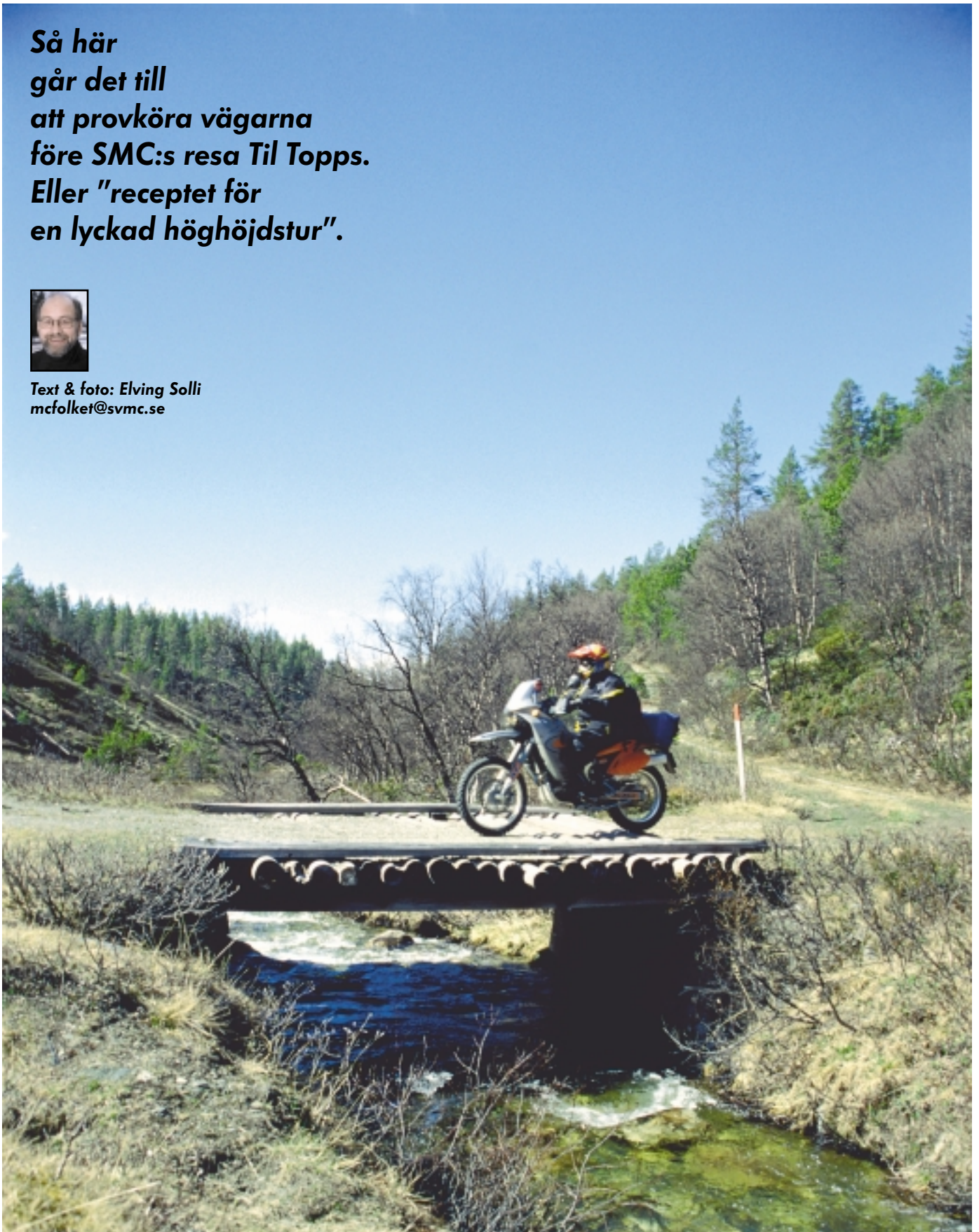

Rekognosering

**Så här
går det till
att provköra vägarna
före SMC:s resa Til Topps.
Eller "receptet för
en lyckad höghöjdstur".**

Text & foto: Elving Solli
mcfolket@svmc.se

”**efter några äventyrliga undanmanövrar och genomslag sänker vi farten något**

Gamlevägen genom Murudalen går över spännande fjäll och gamla broar.

Fakta

Förberedelser

Förberedelserna för resan tar lång tid. 50 A5-sidor roadbook ska skrivas, vägar provåkas, övernattningsställen besöks och avstånd kontrolleras.

30 års erfarenhet från norska grusvägar ska samlas i en enda roadbook. Vilken svårighetsgrad ska väljas? En hel del finns gjort förut men jobbet att sammanställa allt har tagit sin rekordliga tid vid datorn.

Nu gäller det att tänka rätt. Roadbooken är på 52 A5-sidor. Här justeras några avstånd som är på gränsen.

Vi har kört fast i snön på 1 400 meters höjd över havet. Norges näst högsta väg, upp till tv-tornet på den 1 666 meter höga Trontoppen, ligger begravd under två meter djup snö. Den sista kilometern har vi sladdat fram på allt besvärligare underlag. Lera, smältvatten, snö och is täcker vägen. Vi ser hur vägen smält fram på några ställen längre upp, men har ingen chans att ta oss vidare.

Tystnaden känns nästan bedövande. När besvikelsen lagt sig sträcker vi ut oss och vilar i snön en stund. Vi njuter av solen och den fantastiska utsikten innan vi försiktigt försöker ta oss ner till fastare mark igen.

betet är taget

Grusälskaren Ulf Petersson från Uppsala har ivrigt nappat på det utlagda betet: Över 130 mil grus- och traktorvägar i pingsthelgen. Huvudmålet med vår

resa är en sista avstämning av roadbooken inför SMC-resan Til Tops som går över Norges tio högsta fjällvägar. Dessutom ingår ju som vanligt sökandet efter nya vägar där det egentligen inte finns några. Kontroll av övernattningsställen, vägnas skick och om det kommit upp några nya vägbommar sen sist måste ske.

Pingsten är ju hänryckningens tid när den helige ande ska komma över oss. Vi försöker underlätta detta genom att ta oss så högt det går under helgen. Fyra minuter efter 14.00 hör jag det grymma ljudet från en välventilerad KTM utanför jobbet. Uffe är på ingående. Vi lyckas smita halv tre och redan efter 500 meter när vi dagens första lösgrus. Färden går på kors och tvärs via klassiska rallyorter som Västerfors, Sägen, Likenäs och Höljes. Efter proviantering och tankning på den klassiska lanthandeln ”Petter i Boa” i Höljes passerar vi gränsen till Norge på ”vägen som inte finns” i Bastuknappen.

Via Halån och Kvernmoen när vi Osensjön turist-senter där Yngve och Torill hälsar oss välkomna. När Ulf vid halv tre-tiden på natten uppsöker toaletten försöker huskatten ivrigt betäcka hans crosstövlar. Missuppfattade den bara lukten? Den andra dagen inleds redan halv åtta på grus- och traktorvägar väster om Osensjön och Storsjön. De minsta vägarna är vi de första som åker på för säsongen. Bäckar och smältvatten har gjort rejäla diken och hål i vägen på några ställen. Efter några äventyrliga undanmanövrar och genomslag sänker vi farten något. Vi har ju lång väg kvar.

huvudskakningar

Vi byter dalgång över mot Hanestad och följer Glommas västsidan upp mot Alvdal. Plötsligt ser vi

Trontoppen bryta fram i solskenet. Dit går Norges näst högsta fjällväg. Vit av snö reser sig toppen över landskapet och vi känner suget att nå ända upp till 1 666 meters höjd. På vägen upp stannar vi och pratar med föraren av en riktig "bamsetraktor". Han ruskar på huvudet, och säger "Dere må vel prøve sjønner jeg". Det visar sig att han har rätt, men utsikten är fantastisk även från 1 400 meters höjd.

Vi drar vidare mot Alvdal Västfjäll och den gamla 1700-talskärrvägen över fjället mellan Alvdal och Folldal. Snöförelkomsten är inte värre än att vi tar oss runt drivorna och på toppen vid Reinslia säger Uffe:

– Jag blir tokig! Ska man gasa eller kolla in utsikten?

Vi löser problemet genom att ta några extrasvängar och Uffes flin blir ännu bredare.

drömvägar kartläggs

På väg ner mot Folldal lyckas vi hitta ännu ett stycke av "gamlevägen" med hjälp av Uffes GPS. Den härliga traktorvägen går genom raviner och över gamla träbroar. Roadbooken ändras och nya rader läggs till. Ännu en drömväg blir kartlagd.

Vi kommer fram vid Grimsmoen utanför Folldal. Kollar övernattningen i Grimsbu och åker genom den vackra Grimsdalen till Dovre. Vägen öppnades för sommaren en halv timme innan vi kommer dit och vi kan njuta av fem mil helt nysladdad böljande grusväg utan störande spår.

Norr om Otta viker vi upp mot Åsen på en liten smal fjällväg som går tre mil över Haldorpiggen och ner mot Otta. Vi passerar flera gamla skifferbrott och får återigen en fantastisk utsikt ner mot dalgångarna.

Det börjar bli sen eftermiddag och vi genar över

Bringsfjellet och Flatningen ner mot Jotunheimen Feriesenter i Randsverk. Vi är framme halv nio på kvällen och där väntar Tom, Erling, Kristian och Dan från Norska Offroad Touring Club på oss. Efter sedvanlig ljugarkväll kryper vi helnöjda till kojs.

räddning på burk

På morgonen lurar vi med oss norskarna på en heldagstur i Jotunheimen. Redan efter 20 kilometer blir det tomt i backspegeln. Dan Ullén har kört in en spik i bakdäcket. Punksprejen bara pysar ut. Slangen har gått av. Uffe och jag vänder tillbaka till campingen och hämtar Uffes reservslang. Snart är vi på rull igen. Turen går över Storhöy och Heidal mot Lom och Juvashytta. Vid Flåklypa stannar Dan igen. Den här gången har kopplingsvajern gått av. Uffes lilla "bra-att-ha-burk" räddar Dan igen och ännu något mer försenade drar vi vidare.

Norges högsta väg väntar. Juvashytta ligger på 1 841 meters höjd och vägen byggdes 1936. Den är inte öppen för säsongen än. 14 kilometer grus, tjällossning, lera, snö och is väntar oss. Suzukin går allt trögare i kylan och den tunna luften. Men upp ska vi. Erling tuffar på i bra fart uppöver med sin stora BMW och Kristian leker med XT:n i leran. Sista biten upp är det bara grovplogat. Tom gör en lättare marksyning med Transalpen men är snart på hjulen igen. Genomfrusen och med stela fingrar ser jag äntligen Juvashytta.

En berusande känsla rusar genom kroppen, hänryckningen är total. Är detta den helige ande? Plötsligt skär hjulen igenom isen och jag fastnar. Motorn hostar till, skjuter i förgasaren och svimmar. ▶

Fakta Norges tio högst belägna vägar enligt NAF

- 1 Juvashytta, rv 55, 1 841 m
 - 2 Tronfjell, rv 3, Folldal, 1 666 m
 - 3 Jetta, Vågåmo, 1 618 m
 - 4 Dalsnibba, Geiranger, 1 495 m
 - 5 Sognefjellsvegen, rv 55, 1 440 m
 - 6 Leirvassbu, rv 55, 1 405 m
 - 7 Valdresflya, rv 51, 1 389 m
 - 8 Årdal/Turtagrö, 1 315 m
 - 9 Snövegen Aurdal/Laerdal, 1 306 m
 - 10 Slettefjell, rv 51/16, 1 295 m
- Sveriges "högsta" väg är Flatruet, 975 m

*En avstickare i
Grimsdalen för oss
nästan till
"Lapporten".
Det gäller att hålla
tungan rätt i munnen
på de smala stigarna.*

Hit men inte längre. Snön ligger två meter djup. Vi har inte en chans. Hojarna fastnar i snön trots våra grovmönstrade däck. Det är lika bra att sätta sig ned och ta igen sig lite innan vi vänder tillbaka.

► I tystnaden kan jag höra Suzukins protest eka:

– Du ska inga andra gudar hava jänte mig.

Och det är klart, inte sviker jag en kompis.

På väg tillbaka mot campingen provar vi några vadvägar i Bövra. Tom Cevro tar vårfloden till hjälp och ger motorcykeln en rejäl högtryckstvätt. I sista ögonblicket får han fast mark under hjulen igen och tar sig dyngsur upp på andra sidan.

Den slingriga grusvägen över Brimi fjällstuga och Glitterheim värmer gott på hemvägen. Dan gör en bula i framfälgan med hjälp av en bro men i övrigt går det utan missöden.

Nästa dag vänder vi hemåt. Med norskarna i släptåg åker vi den spännande och bitvis dåliga Murudalen mot Skåbu och tar sedan Peer Gyntvägen till Skei. Norskarna fortsätter söderut men Uffe och jag hittar efter mycket letande en gammal stenig traktörväg över Roåker och ner till Fåvang. Ett typiskt fall för en framtida roadbook. Från Ringebu tar vi

Frivägen österut men viker snart in på grusvägen mot Koppang. Vi letar efter en genväg från Moravegen till Dronninga. Uffe ger sig inte och med hjälp av hans GPS hittar vi en igenvuxen "stig" som binder ihop vägarna.

Vi viker söderut via Dronninga, Lösset och Röd till Osensjön. Det börjar bli mörkt och sista macken är stängd. Vi tar oss med ett nödrop fram till campingen och klockan har blivit 21.45. Lång dag, go'a vägar, mycket letande.

nyhyvlat igen

Det blir tidig start nästa dag. Vi tappar ur sista skvätten bensin ur KTM:en och fyller på Suzukin. Jag genar över skogen till närmaste mack på de sista ångorna. Fyller tanken och far tillbaka för slangning till Uffe.

Vi tar ännu en nyhyvlat väg till Gravberget och Haldammen. Korsar gränsen vid Possåsen och är strax framme i Bograngen. Vi startar mot Skräckarberget och Falltorp men viker av mot Kinnsjön och dimper ner på asfalten 800 meter från macken i Likenäs. Vi genar över skogen mot Avratsberg, Acksjöåsen och Salån. Vid Lillstup har vi två mil kvar och jag stannar för att göra rent glasögonen. Då upptäcker jag att jag glömt dem vid sista stoppet för tio mil sedan. (År det andra på att det var svårt att kolla om roadbooken stämde?)

Jag säger hej till Uffe som fortfarande har 20 mil hem till Uppsala. Vänder tillbaka och får 20 underbara grusmil till innan jag är hemma. Jag kan helt enkelt aldrig få nog. Sammanlagt 176 mil varav 138 på grus. ●

”Tom tar vårfloden till hjälp och ger motorcykeln en rejäl högtryckstvätt

Tom Cevro tar ett kallbad i Bövra. Både han och vadvägen lider av vårfloden. Kan en laxöring i stöveln kallas för tjuvfiske?

Den "riktiga" Til Toppsresan gick av stapeln 5-12 augusti 2001. Allt förlöpte väl och du kan läsa mer om den på webbadressen www.grusbus.tk.